

Posolstvo Svätého otca Benedikta XVI. na pôstne obdobie 2007

Dokument z 21. novembra 2006
pomenovaný podľa verša z
Jánovho evanjelia „Uvidia, koho
prebodli“

21.02.2007

„Uvidia, koho prebodli“ (Jn 19, 37). To je biblická téma, v duchu ktorej sa bude toho roku niesť naše pôstne uvažovanie. Pôstne obdobie je tým najvhodnejším časom na to, aby sme

sa spolu s Máriou a milovaným učeníkom Jánom naučili zotrvať pri tom, ktorý na kríži obetoval svoj život za celé ľudstvo (porov. Jn 19, 25). Preto v tomto čase pokánia a modlitby obráťme s ešte živšou spoluúčasťou svoj zrak na ukrižovaného Krista, ktorý nám svojou smrťou na Kalvárii naplno zjavil Božiu lásku. Témou lásky som sa zaoberal vo svojej encyklike *Deus caritas est*, pričom som sa zameral na jej dve základné formy: agapé a eros.

Božia láska: agapé a eros

Výraz agapé, ktorý sa v Novom zákone často vyskytuje, značí obetavú lásku niekoho, kto sa usiluje len o dobro druhého; naproti tomu slovo eros označuje lásku toho, kto cíti, že mu niečo chýba, a túži spojiť sa s milovaným. Láska, ktorou nás Boh obklopuje je bezpochyby agapé. Veď či môže dať človek Bohu niečo dobré, čo by on ešte nevlastnil?

Všetko, čím je a čo má ľudské stvorenie, je Božím darom, a preto ono vo všetkom potrebuje Boha. No Božia láska je aj eros. V Starom zákone dáva Stvoriteľ sveta svojmu vyvolenému ľudu najavo, že ho miluje láskou, ktorá presahuje akúkoľvek ľudskú pohnútku. Prorok Ozeáš vyjadruje túto Božiu náklonnosť pomocou odvážnych obrazov, ako napríklad láska muža k cudzoložnici (porov. 3, 1 – 3); a ani Ezechiel, hovoriac o vzťahu Boha k izraelskému ľudu, sa nezdráha použiť plamenný a vášnivý jazyk (porov. 16, 1 – 22). Tieto biblické texty naznačujú, že eros je súčasťou samotného Božieho srdca:

Všemohúci očakáva „áno“ od svojho stvorenia, tak ako mladoženích od svojej nevesty. Žiaľ, ľudstvo je už od počiatku zvedené klamstvami Zlého a uzavreté pred Božou láskou v ilúzii sebestačnosti, ktorá je však nemožná (porov. Jn 3, 1 – 7). Adam, uzavrúc sa sám v sebe, vzdialil sa od prameňa

života, ktorým je sám Boh, a stal sa prvým z tých, „ktorých celý život zotročoval strach pred smrťou“ (Hebr 2, 15). Boh však bol neporaziteľný. Človekovo „nie“ sa stalo rozhodujúcim impulzom na to, aby sa jeho láska prejavila v celej svojej spásonosnej sile.

Kríž zjavuje plnosť Božej lásky

V tajomstve kríža sa naplno zjavuje neobmedzená moc milosrdenstva nebeského Otca. Za znovuzískanie lásky svojho stvorenia zaplatil najvyššou cenou: krvou svojho jednorodeného Syna. Smrť, ktorá bola pre prvého Adama znamením krajnej osamelosti a bezmocnosti, sa takto zmenila na najvyšší skutok lásky a slobody nového Adama. Preto možno s Maximom Vyznávačom oprávnene povedať, že Kristus „zomrel takpovediac božsky, lebo sa sám rozhodol zomrieť“ (Ambigua, 91, 1956). Na kríži sa Božia láska k nám

prejavuje ako eros. Eros je naozaj tou silou, ako to vyjadril Pseudo-Dionýzius, „ktorá nedovoľuje milujúcemu zotrvať v sebe samom, ale ho ženie, aby sa spojil s milovaným“ (De divinis nominibus, IV, 13: PG 3, 712). Či jestvuje „bláznivejšia láska“ (porov. N. Cabasilas, Vita in Cristo, 648) ako eros, ktorý priviedol Božieho Syna k tomu, aby sa s nami spojil, a to až do tej miery, že trpel za naše hriechy akoby boli jeho vlastné?

„Koho prebodli“

Drahí bratia a sestry, pohliadnime na prebodnutého Krista na kríži! On je tým najvzrušujúcejším zjavením Božej lásky, lásky, ktorá je zároveň eros i agapé, pričom si tieto dve formy neprotirečia, ba navzájom sa objasňujú. Na kríži sám Boh úpenlivo prosí o lásku svojho stvorenia: žízni po láske každého z nás! Apoštol Tomáš spoznal Ježiša ako svojho

„Pána a Boha“, keď vložil ruku do rany na jeho boku. Neprekvapuje nás, že mnohí svätí naši najdojímavejší výraz tajomstva tejto lásky v Ježišovom Srdci. Mohli by sme dokonca povedať, že zjavenie Božej lásky k človeku v podobe erosu je v skutočnosti najvyšším vyjadrením agapé. Popravde iba láska, v ktorej sa spája úplne nezištné sebadarovanie s vášnivou túžbou po tom, aby bola opätovaná, spôsobuje opojnosť, ktorá i tie najťažšie obete robí ľahkými. Ježiš povedal: „Až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe“ (Jn 12, 32). Odpoveď, ktorú Pán od nás úpenlivo žiada, spočíva predovšetkým v tom, aby sme prijali jeho lásku a nechali sa ním pritiahnuť. Prijatť jeho lásku však nestačí. Taká láska si vyžaduje primeranú odpoveď, ako aj následné úsilie o jej sprostredkovanie ďalším: Kristus „ma priťahuje k sebe“, aby sa

so mnou spojil, aby ma naučil
milovať bratov svojou láskou.

Krv a voda

„Uvidia, koho prebodli“. Pohliadnime
s dôverou na Ježišov zranený bok, z
ktorého vyšla „krv a voda“ (Jn 19,
34)! Cirkevní otcovia ich považovali
za symboly sviatosti krstu a
Eucharistie. S krstnou vodou sa nám
skrze pôsobenie Ducha Svätého
otvára intimita trojičnej lásky.
Pamätajúc na náš krst sme na ceste
Pôstnym obdobím vyzvaní, aby sme
vyšli zo seba a otvorili sa v
dôvernóm odovzdaní milosrdnému
Otcovmu objatiu (porov. sv. Ján
Zlatoústý, Katechézy, 3, 14 n.). Krv,
symbol lásky Dobrého pastiera, do
nás prúdi najmä prostredníctvom
tajomstva Eucharistie: „Eucharistia
nás vtahuje do aktu Ježišovej obety ...
sme včlenení do dynamiky jeho
dávania sa“ (encyklika Deus caritas
est, 13). Prežívajme teda Pôstne

obdobie ako „eucharistický“ čas, v ktorom keď prijímame Ježišovu lásku, učíme sa ju šíriť navôkol každým svojím gestom a slovom. Kontemplovanie toho, „koho prebodli“, nás povedie k otvoreniu srdca pre druhých a k spoznaniu zranení, ktorými bola poznačená dôstojnosť ľudskej osoby. Povedie nás zvlášť k tomu, aby sme bojovali proti každej forme znevažovania života a vykorisťovania človeka a zmierňovali drámu osamelosti a opustenosti toľkých ľudí. Nech je Pôstna doba pre každého kresťana novou skúsenosťou Božej lásky darovanej nám v Kristovi, lásky, ktorú každým dňom musíme aj my odovzdávať blížnym, predovšetkým tým, ktorí najviac trpia a najviac ju potrebujú. Len tak môžeme dosiahnuť plnú účasť na radosti Veľkej noci. Mária, Matka krásneho milovania, nech nás pri pôstnom putovaní vedie po ceste autentického obrátenia ku Kristovej láske. Vám, drahí bratia a sestry,

želám, aby vaše putovanie Pôstnym
obdobím bolo užitočné a všetkým
vám s láskou posielam osobitné
apoštolské požehnanie.

Vo Vatikáne 21. novembra 2006

Benedikt XVI.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-
svateho-otca-benedikta-xvi-na-postne-
obdobie-2007/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-svateho-otca-benedikta-xvi-na-postne-obdobie-2007/) (09.08.2025)